ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

10. ledna 2006 *

Ve věci C-147/04,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Conseil d'État (Francie) ze dne 4. února 2004, došlým Soudnímu dvoru dne 22. března 2004, v řízení

De Groot en Slot Allium BV,

Bejo Zaden BV

proti

Ministre de l'Économie, des Finances et de l'Industrie,

Ministre de l'Agriculture, de l'Alimentation, de la Pêche et des Affaires rurales,

za přítomnosti:

Comité économique agricole régional fruits et légumes de la Région Bretagne (Cerafel),

* Jednací jazyk: francouzština.

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. W. A. Timmermans, předseda senátu, J. Makarczyk, C. Gulmann, G. Arestis (zpravodaj) a J. Klučka, soudci,

generální advokát: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
vedoucí soudní kanceláře: K. Sztranc, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 21. dubna 2005,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za De Groot en Slot Allium BV a Bejo Zaden BV C. Amiguesem a M. Bayem, avocats,

— za Comité économique agricole régional fruits et légumes de la Région Bretagne (Cerafel) M. Jacquotem, O. Prostem a K. Merten-Lentzem, avocats,

— za francouzskou vládu G. de Bergues a A. Colomb, jako zmocněnci,

— za nizozemskou vládu H. G. Sevenster a D. J. M. de Gravem, jako zmocněnci,

— za Komisi Evropských společenství M. Nolinem a B. Stromskym, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 24. května 2005,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu směrnice Rady 70/458/EHS ze dne 29. září 1970 o uvádění osiva zeleniny na trh (Úř. věst. L 225, s. 7), ve znění směrnice Rady 88/380/EHS ze dne 13. června 1988 (Úř. věst. L 187, s. 31; Zvl. vyd. 03/08, s. 86; dále jen „směrnice 70/458"), a směrnice Rady 92/33/EHS ze dne 28. dubna 1992 o uvádění sadby a rozmnožovacího materiálu zeleniny mimo osivo na trh (Úř. věst. L 157, s. 1; Zvl. vyd. 03/12, s. 275).

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi nizozemskými společnostmi De Groot en Slot Allium BV a Bejo Zaden BV (dále jen „De Groot a Bejo") a ministerstvem hospodářství, financí a průmyslu, jakož i ministerstvem zemědělství, potravinářství, rybolovu a místních záležitostí (dále jen „příslušná ministerstva") v rámci žaloby

těchto společností na neplatnost konkludentního rozhodnutí zamítajícího návrh posledně uvedených na zrušení vyhlášky ze dne 17. května 1990 o obchodu se šalotkami (JORF ze dne 2. června 1990, s. 6557).

Právní rámec

Právní úprava Společenství

Směrnice 70/458

3 Směrnice 70/458, jež se týká osiva zeleniny uváděného na trh v rámci Společenství, ve svém čl. 2 odst. 1 A stanoví seznam zeleniny, ve kterém není uvedena šalotka (*allium ascalonicum*).

4 U osiva zeleniny zavádí čl. 2 odst. 1 B, C a D rozdělení do tří kategorií, totiž základní osivo, certifikované osivo a standardní osivo.

5 Článek 2 odst. 1a směrnice 70/458 stanoví:

„Změny prováděné z důvodu vývoje vědeckých nebo technických poznatků v seznamu druhů uvedeném v odst. 1 části A, co se týče názvů a hybridů vyplývajících z křížení mezi druhy uvedenými v této směrnici, se přijímají postupem podle článku 40.“ *(neoficiální překlad)*

6 Podle čl. 3 odst. 1 až 3 směrnice 70/458:

„1. Členské státy stanoví, že uznávat, kontrolovat jako standardní osivo a uvádět na trh lze pouze osivo zeleniny, jehož odrůda byla úředně povolena v jednom nebo více členských státech.

2. Každý členský stát sestaví jeden nebo více katalogů odrůd úředně povolených pro uznávání, pro kontrolu jako standardní osivo a pro uvádění osiva na trh na jeho území. [...]

[...]

3. Na základě katalogů členských států bude sestaven v souladu s články 16 a 17 společný katalog odrůd zeleniny." *(neoficiální překlad)*

7 Článek 4 první pododstavec směrnice 70/458 uvádí, že členské státy zajistí, aby byly povoleny pouze odrůdy, které jsou odlišné, stálé a dostatečně uniformní. Článek 5 téže směrnice stanoví podmínky, za kterých je odrůda odlišná, stálá a dostatečně uniformní.

8 Článek 10 odst. 1 směrnice 70/458 zejména stanoví, že členské státy zajistí úřední zveřejnění katalogu odrůd povolených na jejich území a tam, kde je požadováno udržovací šlechtění, jméno osoby či osob odpovědných za toto udržovací šlechtění.

9 Podle čl. 11 odst. 1 směrnice 70/458:

„Každá žádost nebo [každé] zpětvzetí žádosti o zápis odrůdy, každý zápis do katalogu odrůd, jakož i veškeré jeho změny se neprodleně oznámí ostatním členským státům a Komisi." *(neoficiální překlad)*

10 Odstavec 2 téhož článku 11 stanoví, že členské státy předají ostatním členským státům a Komisi stručný popis vlastností každé nově povolené odrůdy týkajících se jejího využití, které jsou jim známy na základě povolovacího řízení. Na žádost sdělí rovněž vlastnosti, které umožní odlišit odrůdu od ostatních podobných odrůd.

11 Článek 12 odst. 1 a 2 směrnice 70/458 stanoví zejména, že členské státy stanoví, že povolené odrůdy jsou udržovány systematickým šlechtěním a že toto šlechtění musí být možné kdykoli zkontrolovat podle záznamů vedených osobou nebo osobami odpovědnými za odrůdu.

12 Článek 13a směrnice 70/458 zní následovně:

„1. Členské státy zajistí, aby byly odstraněny jakékoli pochyby, které vzniknou po uznání odrůdy, ohledně hodnocení její odlišnosti nebo názvu v okamžiku uznání.

2. Pokud se po uznání odrůdy ukáže, že podmínka týkající se odlišnosti ve smyslu článku 5 nebyla v okamžiku uznání splněna, uznání bude nahrazeno jiným rozhodnutím, nebo případně zrušením v souladu s touto směrnicí.

Tímto dalším rozhodnutím se nebude na odrůdu, s účinností od data původního uznání, nahlížet jako na odrůdu uznanou ve Společenství ve smyslu čl. 5 [...].

3. Pokud se po uznání odrůdy prokáže, že její název ve smyslu článku 10 nebyl možný v okamžiku uznání odrůdy, název bude upraven tak, aby byl v souladu se směrnicí. Členské státy mohou jako doplňující název dočasně umožnit použití dříve používaného názvu. Pravidla, podle kterých lze předchozí název používat jako doplňující název, je možné přijmout postupem uvedeným v článku 40". *(neoficiální překlad)*

13 Článek 14 směrnice 70/458 stanoví:

„1. Členské státy zajistí, že povolení odrůdy bude zrušeno:

a) pokud se při zkouškách zjistí, že odrůda nadále není odlišná, stálá nebo dostatečně uniformní;

b) pokud osoba nebo osoby odpovědné za odrůdu požádají o zrušení a pokud udržovací šlechtění není nadále zajištěno.

2. Členské státy mohou povolení odrůdy zrušit:

a) pokud nejsou dodržovány právní a správní předpisy přijaté na základě této směrnice;

b) pokud byly v době žádosti o povolení nebo během zkoušek podány nesprávné nebo zavádějící údaje o skutečnostech, na jejichž základě bylo povolení uděleno." *(neoficiální překlad)*

14 Článek 15 odst. 1 směrnice 70/458 stanoví, že členské státy zajistí, že odrůda bude z jejich katalogu vymazána, jestliže je zrušeno povolení této odrůdy nebo uplyne doba platnosti jejího povolení."

15 Podle čl. 16 odst. 1 a 2 téže směrnice:

„1. Členské státy zajistí, aby po uplynutí lhůty dvou měsíců po zveřejnění podle článku 17 nepodléhalo uvádění na trh osiva odrůd, které byly povoleny podle této směrnice nebo podle zásad odpovídajících zásadám této směrnice, žádným omezením na základě odrůdy.

2. Odchylně od odstavce 1 může být členský stát na žádost, o níž se rozhodne podle článku 40, zmocněn zakázat uvádění na trh osiva určité odrůdy na celém svém území nebo na jeho části, není-li tato odrůda odlišná, stálá nebo dostatečně

uniformní. Žádost musí být předložena před koncem třetího kalendářního roku následujícího po roce, kdy byla odrůda povolena." *(neoficiální překlad)*

16 Článek 17 odst. 1 uvedené směrnice zní následovně:

„Komise průběžně zveřejňuje na základě sdělení členských států a tehdy, kdy jí jsou dodány, v *Úředním věstníku Evropských společenství* pod názvem „Společný katalog odrůd zeleniny" (dále jen „Společný katalog") seznam všech odrůd, jejichž osivo nepodléhá podle článku 16 po uplynutí lhůty dvou měsíců žádným omezením uvádění na trh na základě odrůdy, a rovněž údaje vyžadované podle čl. 10 odst. 1 týkající se osoby či osob zodpovědných za udržovací šlechtění. Zveřejněné oznámení uvede členské státy, které byly zmocněny podle čl. 16 odst. 2 nebo článku 18. [...]" *(neoficiální překlad)*

17 Podle článku 18 směrnice 70/458:

„Pokud se zjistí, že by pěstování některé odrůdy, která byla zapsána do Společného katalogu [...], mohlo v některém členském státě z rostlinolékařského hlediska nepříznivě ovlivňovat pěstování jiných odrůd nebo druhů, může být tento členský stát postupem podle článku 40 zmocněn zakázat uvádění osiva této odrůdy na trh na celém svém území nebo na jeho části. Při bezprostředním nebezpečí rozšíření škodlivých organismů může dotyčný členský stát, jakmile podá příslušnou žádost, vydat zákaz do doby, než bude přijato konečné rozhodnutí postupem podle článku 40." *(neoficiální překlad)*

18 Článek 35 odst. 1 téže směrnice stanoví:

„Členské státy přijmou veškerá nezbytná opatření, aby osivo zeleniny bylo při uvádění na trh alespoň namátkově úředně kontrolováno s ohledem na dodržování požadavků stanovených touto směrnicí." *(neoficiální překlad)*

19 V souladu s článkem 36 směrnice 70/458 členské státy zajistí, aby bylo osivo kategorií „certifikované osivo" a „standardní osivo" podrobeno namátkové následné úřední kontrole prováděné přehlídkou a jeho odrůdová pravost a odrůdová čistota byly srovnány s kontrolním vzorkem.

20 Článek 38 odst. 1 a 2 směrnice 70/458 stanoví:

„1. Zjistí-li se opakovaně během následné kontroly, že osivo některé odrůdy dostatečně nesplňuje požadavky kladené na odrůdovou pravost nebo odrůdovou čistotu, zajistí členské státy, aby bylo osobě odpovědné za uvedení osiva na trh zcela nebo zčásti, popřípadě na určité období, zakázáno uvádění tohoto osiva na trh.

2. Opatření podle odstavce 1 budou zrušena, jakmile se s dostatečnou jistotou zjistí, že osivo určené k uvedení na trh bude v budoucnu splňovat požadavky kladené na odrůdovou pravost a odrůdovou čistotu". *(neoficiální překlad)*

21 Nakonec na základě článku 40 směrnice 70/458 v případech, kdy se odkazuje na postup podle tohoto článku, zaujme stálý výbor pro osivo a sadbu v zemědělství, zahradnictví a lesnictví, jemuž je věc předložena podle téhož článku, stanovisko k návrhu Komise týkajícímu se opatření ve věci.

Směrnice 92/33

22 Podle svého čl. 1 odst. 1 se směrnice 92/33 vztahuje na uvádění na trh sadby a rozmnožovacího materiálu zeleniny mimo osivo uvnitř Společenství. Tentýž článek v odstavci 2 prvním pododstavci stanoví, že články 2 až 20 a článek 24 se vztahují na rody a druhy uvedené v příloze II, jakož i na jejich hybridy. V této příloze je uvedena šalotka (*allium ascalonicum*).

23 Článek 1 odst. 3 téže směrnice stanoví, že změny v seznamu rodů a druhů v příloze II se přijímají postupem podle článku 22 této směrnice.

24 Článek 9 směrnice 92/33 zní následovně:

„1. Aniž je dotčen článek 2, lze ve Společenství uvádět na trh sadbu a rozmnožovací materiál zeleniny rodů nebo druhů vyjmenovaných v příloze II, na které se zároveň vztahuje směrnice 70/458/EHS, pouze v případě, že náležejí k odrůdě uznané podle zmíněné směrnice.

2. Aniž jsou dotčeny článek 2 a odstavce 3 a 4 tohoto článku, nelze ve Společenství uvádět na trh sadbu a rozmnožovací materiál zeleniny rodů nebo druhů vyjmenovaných v příloze II, na které se nevztahuje směrnice 70/458/EHS, pokud nepatří k odrůdě úředně uznané alespoň v jednom členském státě.

Pokud jde o podmínky pro uznání odrůdy, použijí se články 4 a 5 a čl. 10 odst. 3 zmíněné směrnice.

Postupy a pravidla vztahující se k uznávání a udržovacímu šlechtění se řídí přiměřeně čl. 3 odst. 2 a 4, články 6, 7 a 8, čl. 10 odst. 1, 2 a 4 a články 11 až 15 zmíněné směrnice.

V každém případě mohou být vzaty v úvahu výsledky neúředních zkoušek i praktické informace získané během pěstování.

3. Členské státy přijmou veškerá nezbytná opatření, aby zajistily, že doba platnosti úředního uznání odrůd rodů a druhů zmíněných v odstavci 2, které bylo uděleno před 1. lednem 1993 podle jiných zásad, než které stanoví směrnice 70/458/EHS, nebo na základě toho, že byl jejich rozmnožovací materiál uváděn na trh na jejich území před uvedeným datem, uplyne nejpozději 30. června 1998, pokud k tomuto dni nebyly zmíněné odrůdy uznány podle odstavce 1.

4. Odrůdy úředně uznané podle odstavce 2 nebo 3 se zapisují do Společného katalogu [...], uvedeného v článku 17 směrnice 70/458/EHS. Ustanovení čl. 16 odst. 2 a 3 a článků 17, 18 a 19 zmíněné směrnice se použijí přiměřeně.

Při zveřejnění se odrůdy uznané podle odstavce 3 označují zvláštním způsobem."

25 Podle článku 14 směrnice 92/33:

„1. Kromě omezení stanovených touto směrnicí nepodléhá sadba a rozmnožovací materiál zeleniny, který splňuje požadavky a podmínky této směrnice, žádnému omezení uvádění na trh v souvislosti s dodavatelem, rostlinolékařským stavem rostlin, růstovým prostředím a režimem inspekcí.

2. Uvádění na trh sadby a rozmnožovacího materiálu zeleniny odrůd, které jsou zapsány ve Společném katalogu odrůd druhů zeleniny, nepodléhá žádnému omezení s ohledem na odrůdu kromě těch, která stanoví tato směrnice."

Vnitrostátní právní úprava

26 Znění článků 1 a 2 vyhlášky ze dne 17. května 1990 je následující:

„Článek 1

S názvem šalotka lze přepravovat, držet pro účely prodeje, uvádět do oběhu nebo prodávat pouze odrůdy *Allium cepa L.* var. *ascalonicum*, jež se vegetativně rozmnožují cibulemi [...].

Článek 2

Tato vyhláška se vztahuje na šalotky (*Allium cepa L.* var. *ascalonicum*) určené k dodání spotřebiteli v přírodním stavu, s výjimkou zelených šalotek s celými listy, jakož i šalotek určených ke zpracování.

Šalotky musí po úpravě a balení splňovat požadavky této vyhlášky."

27 Z článku L. 214-2 spotřebitelského zákoníku vyplývá, že porušení ustanovení vyhlášky ze dne 17. května 1990 je trestně postihováno jako přestupek třetího stupně.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

28 Druh zeleniny nazvaný šalotka (*allium ascalonicum*), založený na vegetativním množení, tedy přímém množení z cibulí, s označením „tradiční šalotka", se pěstuje především ve Francii, zejména v Bretani a oblasti údolí Loiry.

29 De Groot a Bejo vyvinuly odrůdy šalotek s označením „ambition" a „matador", které se vyznačují odlišným způsobem množení od množení tradičních šalotek. Tyto dvě odrůdy totiž vznikají ze semínka (generativní množení), bez možnosti opětné výsadby (sazenice šalotky).

30 V roce 1993 byly odrůdy ambition a matador předloženy k zápisu do nizozemského katalogu odrůd zeleniny (dále jen „vnitrostátní katalog") a byly předmětem zkoušek, jejichž výsledky byly potvrzeny výsledky srovnávacích zkoušek, provedených zejména příslušným úředním nizozemským orgánem. S ohledem na výsledky těchto zkoušek byly rozhodnutím příslušných nizozemských orgánů tyto dvě odrůdy zapsány dne 29. června 1995 do vnitrostátního katalogu jako nové odrůdy druhu *allium ascalonicum L.* – Šalotka.

31 Nizozemské království po uvedeném zápisu oznámilo Komisi a členským státům takto změněný vnitrostátní katalog a sdělilo informace týkající se vlastností těchto odrůd.

32 Dne 18. března 1997 Komise zveřejnila první dodatek k devatenáctému úplnému vydání Společného katalogu, jímž byly do katalogu s označením druhu *allium ascalonicum L.* doplněny mezi jinými odrůdy ambition a matador (Úř. věst. C 87 A, s. 1). Dvacáté (Úř. věst. 1998, C 130 A, s. 1), dvacáté první (Úř. věst. 1999, C 167 A, s. 1), dvacáté druhé (Úř. věst. 2003, C 308 A, s. 5) a dvacáté třetí (Úř. věst 2004, C 260 A, s. 8) úplné vydání Společného katalogu nemění údaje týkající se odrůd ambition a matador.

33 Od jejich zápisu do Společného katalogu byly šalotky odrůdy ambition a matador vyráběny a uváděny do oběhu s označením „šalotky" ve většině členských států.

34 De Groot a Bejo, jež uváděly do oběhu zejména sazenice šalotky jako konečné výrobky, začaly od roku 1999 směřovat svou hlavní činnost k uvádění na trh osiva šalotky a zejména odrůd ambition a matador. Na tomto základě bylo osivo šalotek těchto odrůd vyváženo z Nizozemska rovněž na francouzský trh. Nicméně

s ohledem na ustanovení vyhlášky ze dne 17. května 1990 De Groot a Bejo pozastavily vývoz osiva šalotek do Francie.

35 V průběhu roku 2000 podali francouzští výrobci tradičních šalotek u Komise stížnost týkající se uvádění na trh sazenic šalotek, o níž však tento orgán dosud nerozhodl. Jak vyplývá ze spisu, tato stížnost se týká souladu zápisu sazenic šalotek z odrůd ambition a matador do Společného katalogu v roce 1997.

36 Jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, De Groot a Bejo podaly v únoru 2001 příslušným ministerstvům opravný prostředek požadující zrušení vyhlášky ze dne 17. května 1990 z důvodu, že tato je překážkou volného uvádění na trh ve Francii výrobků těchto společností. Zároveň tyto společnosti podaly u Komise stížnost ohledně této vyhlášky, přičemž tvrdily, že zeleninu z odrůd ambition a matador je možné volně uvádět na trh ve Společenství, jelikož jsou zapsány ve Společném katalogu. O této druhé stížnosti Komise dosud nerozhodla.

37 Návrhem zapsaným dne 8. června 2001 v kanceláři sporné agendy Conseil d'État se De Groot a Bejo domáhaly zrušení konkludentního rozhodnutí o zamítnutí vyplývajícího z nečinnosti příslušných ministerstev ohledně žádosti o zrušení vyhlášky ze dne 17. května 1990. Podle uvedených společností je tato vyhláška v rozporu s článkem 28 ES a se směrnicí 70/458. V rámci tohoto řízení Comité économique agricole régional fruits et légumes de la Région Bretagne (regionální hospodářský a zemědělský výbor pro ovoce a zeleninu pro region Bretaň) (dále jen „Cerafel") požádal o přistoupení jako vedlejší účastník na podporu návrhů žalovaných v původním řízení a tomuto návrhu bylo rozhodnutím předkládajícího soudu vyhověno.

38 Maje za to, že posouzení legality vyhlášky ze dne 17. května 1990 je nezbytně nutné provést na základě výkladu směrnic 70/458 a 92/33, Conseil d'État se rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„[J]e nutno vykládat spojená ustanovení směrnic 70/458 a 92/33 tak, že vyhrazují možnost zapsat do Společného katalogu [...] pouze takové odrůdy šalotek, které se množí bez osiva vegetativním množením, a v důsledku toho [...], bylo možné odrůdy ambition a matador legálně zapsat do Společného katalogu do oddílu určeného pro šalotky[?]".

K předběžné otázce

39 Úvodem je třeba poznamenat, že vyhláška ze dne 17. května 1990 se týká šalotek jako konečného výrobku určeného k prodeji, zatímco směrnice 70/458 a 92/33 se týkají uvádění rozmnožovacího materiálu na trh v rámci Společenství. Tyto směrnice se totiž týkají uvádění na trh v rámci Společenství jednak osiv zeleniny zapsaných ve Společném katalogu a jednak rozmnožovacích materiálů a sadby zeleniny, jejíž odrůda je zapsána ve Společném katalogu, bez jakéhokoli omezení týkajícího se jejich odrůdy.

40 Nicméně, i když se předmět směrnic 70/458 a 92/33 nepřekrývá s předmětem vnitrostátní právní úpravy dotčené v původním řízení, není možné z takové skutečnosti vyvozovat, že uvedené směrnice se *a priori* nevztahují na spor v původním řízení z důvodu, že neupravují, jak je tomu v případě vyhlášky ze dne 17. května 1990, uvádění na trh a označování konečného výrobku.

41 V tomto ohledu je namístě poukázat na to, že s ohledem na zákaz zakotvený vyhláškou ze dne 17. května 1990 uvádět na trh jinou než tradiční šalotku a s ohledem na stanovení trestních sankcí v případě jeho porušení, neexistuje žádný důvod pro to, aby hospodářské subjekty v odvětví, tedy zejména zemědělci a dotčené distribuční sítě, dovážely osivo šalotky, pokud by bylo následně v praxi nemožné uvádět na trh výrobek, který z něho vzešel, pod stejným označením.

42 Za těchto podmínek je podstatou předběžné otázky předkládajícího soudu, zdali je jednak zápis odrůd šalotek ambition a matador jako osiva zeleniny do Společného katalogu proveden v souladu s ustanoveními směrnic 70/458 a 92/33 a jednak, v závislosti na odpovědi na tuto otázku, zda právo Společenství brání vnitrostátní právní úpravě, jako je vyhláška ze dne 17. května 1990, jež umožňuje uvádět ve Francii na trh s označením „šalotka" pouze zeleninu vyrobenou vegetativním množením s vyloučením zeleniny pocházející z osiva.

43 V důsledku toho je třeba nejprve rozhodnout o zápisu odrůd šalotky jako osiva do Společného katalogu, a následně o otázce, zda právo Společenství brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je vyhláška ze dne 17. května 1990.

K zápisu odrůd osiva šalotky do Společného katalogu

44 Je namístě připomenout, že šalotka není uvedena mezi zeleninou vyjmenovanou v čl. 2 odst. 1 A směrnice 70/458. V důsledku toho ustanovení této samotné směrnice neumožňují uvažovat o zápisu odrůd této zeleniny jako osiva, jak je tomu v případě odrůd ambition a matador, do Společného katalogu.

45 Nic to nemění na skutečnosti, že šalotka je obsažena v příloze II směrnice 92/33, jež se týká uvádění na trh v rámci Společenství sadby a rozmnožovacího materiálu zeleniny mimo osivo. Z toho vyplývá, že odrůdy ambition a matador zeleniny označené jako „šalotka" nemohou být zapsány do Společného katalogu na základě této směrnice jako odrůdy osiva.

46 Nicméně, i když šalotka není uvedena na seznamu zeleniny vyjmenované v čl. 2 odst. 1 A směrnice 70/458, je nesporné, že uvedené odrůdy šalotky byly dne 29. června 1995 zapsány příslušnými nizozemskými orgány do vnitrostátního katalogu jako nové odrůdy osiva druhu *allium ascalonicum*. S odkazem na čl. 11 odst. 2 směrnice 70/458 uvedené orgány oznámily tento katalog Komisi, která dne 18. března 1997 zveřejnila první dodatek k devatenáctému úplnému vydání Společného katalogu. Tento dodatek doplňuje do Společného katalogu zejména odrůdy ambition a matador jako osivo s označením odrůdy *allium ascalonicum*.

47 V tomto kontextu se tudíž nabízí otázka, zda takovému zápisu brání ustanovení směrnice 70/458 ve spojení s ustanoveními směrnice 92/33.

48 V tomto ohledu De Groot, Bejo, jakož i nizozemská vláda tvrdí, že ustanovení směrnice 70/458 ve spojení s ustanoveními směrnice 92/33 je třeba vykládat tak, že odrůdy šalotky, jež se rozmnožují formou osiva, mohou být zapsány do Společného katalogu. Sestavení jediného katalogu totiž znamená, že v případě otázky zápisu odrůdy do tohoto katalogu je třeba přihlédnout k oběma seznamům zeleniny obsaženým v uvedených směrnicích současně.

49 Nizozemská vláda zvláště uplatňuje, že i když šalotka není výslovně uvedena jako druh zeleniny ve směrnici 70/458, jeví se, jakmile je na její ustanovení nahlíženo ve spojení s ustanoveními směrnice 92/33, že odrůdy této rostliny z osiva mohou být zapsány do Společného katalogu. Cílem uvedených směrnic, jež je třeba pojmout komplementárně, je totiž sestavení společného katalogu odrůd, nezávisle na způsobu jejich množení. Tento argument je potvrzen skutečností, že seznam druhů uvedených v čl. 2 odst. 1 A směrnice 70/458 není uzavřený.

50 Uvedené společnosti a nizozemská vláda ve svých argumentech v podstatě tvrdí, že sestavení jediného společného katalogu má relevantní vliv na režimy zápisu odrůd zavedené směrnicemi 70/458 a 92/33, takže seznamy zeleniny stanovené těmito dvěma směrnicemi se vzájemně doplňují. Za těchto podmínek pro použití směrnice 70/458 na zeleninu neuvedenou na seznamu v jejím čl. 2 odst. 1 A postačuje, že tato zelenina je uvedena v příloze II směrnice 92/33.

51 Je zajisté pravda, že existuje jediný katalog odrůd druhů zeleniny obsahující jak odrůdy, jejichž osiva patří druhům zeleniny uvedené v seznamu v čl. 2 odst. 1 A směrnice 70/458, tak odrůdy, jejichž sadba nebo rozmnožovací materiál patří rodům a druhům ze seznamu v příloze II směrnice 92/33.

52 Nicméně toto tvrzení neumožňuje dospět k závěru, že se tyto dva seznamy vzájemně doplňují a umožňují zápis do Společného katalogu odrůd zeleniny, nezávisle na tom, zda je tato zelenina uvedena na seznamu směrnice 70/458 nebo na seznamu směrnice 92/33.

53 V tomto ohledu je namístě nejprve připomenout, že jak směrnice 70/458, tak směrnice 92/33 vymezují svůj vlastní rozsah působnosti. Jak rovněž vyplývá z názvu těchto směrnic, první se týká uvádění v rámci Společenství na trh osiva zeleniny a druhá se týká uvádění v rámci Společenství na trh sadby a rozmnožovacího materiálu zeleniny mimo osivo. Z toho vyplývá, že na základě samotného znění svého názvu se směrnice 92/33 vztahuje na hospodářské zboží, které nespadá do působnosti směrnice 70/458.

54 Dále je třeba zdůraznit, že z čl. 9 odst. 1 a 2 směrnice 92/33 vyplývá, že zákonodárce Společenství stanovil odlišné důsledky v závislosti na tom, zda je zelenina uvedena současně na seznamu v čl. 2 odst. 1 A směrnice 70/458 a na seznamu v příloze II směrnice 92/33, nebo pouze na posledně uvedeném seznamu.

55 Takové rozlišení provedené v čl. 9 odst. 1 a 2 směrnice 92/33 prokazuje, že zákonodárce Společenství nezamýšlel, aby se tento posledně uvedený seznam a seznam v čl. 2 odst. 1 A směrnice 70/458 vzájemně doplňovaly, nezávisle na působnosti každé z těchto směrnic, když vyvstane otázka zápisu do Společného katalogu odrůdy zeleniny uvedené na seznamu v příloze II směrnice 92/33.

56 Nakonec je namístě konstatovat, že seznam odrůd zeleniny uvedený v čl. 2 odst. 1 A směrnice 70/458 není uzavřený, a tato směrnice tedy ve svém čl. 2 odst. 1 A stanoví postup pro rozšíření tohoto seznamu o další zeleninu. Obdobné ustanovení je obsaženo rovněž v článku 22 směrnice 92/33, na který odkazuje čl. 1 odst. 3 téže směrnice.

57 Existence vlastního ustanovení v každé z obou směrnic umožňujícího upravit obsah obou seznamů zmíněných v bodu 55 tohoto rozsudku je tedy důležitou okolností, jež může vyvrátit argumenty, které ohledně komplementární povahy těchto seznamů předkládají v projednávané věci De Groot a Bejo, jakož i nizozemská vláda.

58 Mimoto, jak vyplývá z článku 40 směrnice 70/458, na stálý výbor pro osivo a sadbu v zemědělství, zahradnictví a lesnictví, jež vydává stanovisko při rozšiřování seznamu uvedeného v čl. 2 odst. 1 A téže směrnice, se může za tímto účelem obrátit zejména zástupce členského státu. Z toho vyplývá, že každý členský stát může vyvolat úpravu obsahu tohoto seznamu.

59 V tomto ohledu je přitom namístě konstatovat, že i přes veškeré po sobě jdoucí úpravy tohoto seznamu nebyla šalotka nikdy zapsána mezi druhy zeleniny vyjmenované v čl. 2 odst. 1 A uvedené směrnice, i když tato možnost zjevně existovala.

60 Za těchto podmínek nelze odrůdu osiva zeleniny, jež není uvedena v seznamu zeleniny v čl. 2 odst. 1 A směrnice 70/458, zapsat do Společného katalogu jinak než postupy obsaženými v uvedené směrnici.

61 V tomto ohledu De Groot a Bejo uplatňují, že členský stát nemůže svými vnitrostátními právními předpisy zakázat uvádění na trh odrůdy osiva zeleniny zapsané ve Společném katalogu, aniž by použil zvláštní postupy stanovené pro tento účel v příslušných předpisech Společenství. Jakmile jsou podle nich odrůdy osiva zapsané ve Společném katalogu, nemohou v rámci Společenství podléhat žádným omezením uvádění na trh týkajícím se odrůdy.

62 Mimoto byl podle těchto společností zápis odrůd ambition a matador do vnitrostátního katalogu oznámen nizozemskými orgány Komisi a členským státům a Společný katalog s uvedením tohoto zápisu byl zveřejněn v *Úředním věstníku Evropských společenství* dne 18. března 1997. Z toho vyplývá, že jelikož Francouzská republika nezpochybnila tento zápis v roce 1995 nebo 1997 postupem zakotveným pro tento účel, jak k tomu byla oprávněna, nemůže omezit nebo zakázat uvádění na trh uvedených odrůd na svém území z důvodu jejich nesprávného zápisu do Společného katalogu.

63 Je třeba připomenout, že taková argumentace je založena na nesprávném předpokladu. Je totiž oprávněná pouze v případě, kdy dotčená zelenina, tedy šalotka, byla uvedena v seznamu zeleniny v čl. 2 odst. 1 A směrnice 70/458. Pouze tehdy by bylo třeba přezkoumat, zda postup zápisu do Společného katalogu odpovídal ustanovením této směrnice, a pak přistoupit zejména ke zrušení nebo zpětvzetí zápisu.

64 Takový přezkum však v projednávaném případě nelze provést, jelikož šalotka není uvedena mezi druhy zeleniny vyjmenovanými v čl. 2 odst. 1 A směrnice 70/458, na které se tato směrnice vztahuje. Proto, na rozdíl od tvrzení předkládaných v projednávaném případě De Groot a Bejo, nebylo možné zápis šalotky do Společného katalogu jako osiva zpochybnit na základě článků 13a, 14 a 35 až 38 této směrnice.

65 Ze všech předcházejících úvah vyplývá, že výklad směrnic 70/458 a 92/33 ve vzájemném spojení neumožňuje dospět k závěru, že pokud zelenina není uvedena na seznamu v čl. 2 odst. 1 A směrnice 70/458, přesto lze druh této zeleniny zapsat do Společného katalogu jako osivo z důvodu, že tato zelenina je uvedena na seznamu v příloze II směrnice 92/33.

66 Jelikož šalotka není uvedena na seznamu zeleniny spadající do působnosti směrnice 70/458, zápis odrůd ambition a matador jako osiva této zeleniny do Společného katalogu provedený Komisí na základě oznámení vnitrostátního katalogu příslušnými orgány Nizozemského království nebyl proveden v souladu s uvedenou směrnicí.

K výkladu článku 28 ES

67 Vzhledem k nesprávnému zápisu druhů šalotky ambition a matador jako osiva zeleniny do Společného katalogu se směrnice 70/458 v projednávaném případě nepoužije, a tudíž není namístě přezkoumat, zda brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je vyhláška ze dne 17. května 1990.

68 Za těchto podmínek vyvstává otázka, zda jiná ustanovení práva Společenství, na které předkládající soud neodkazuje, brání vyhlášce ze dne 17. května 1990 zakazující uvádění na trh s označením šalotka jiné než tradiční šalotky. Soudní dvůr může, aby dal soudu, který mu položil předběžnou otázku, užitečnou odpověď, přihlédnout k právním normám Společenství, na které se vnitrostátní soudce ve své otázce neodvolal (rozsudky ze dne 22. ledna 2004, COPPI, C-271/01, Recueil, s. I-1029, bod 27, a ze dne 12. října 2004, Wolff & Müller, C-60/03, Recueil, s. I-9553, bod 24 a uvedená judikatura).

69 V tomto kontextu je namístě připomenout, že De Groot a Bejo u předkládajícího soudu tvrdily, že vyhláška ze dne 17. května 1990 je v rozporu s článkem 28 ES.

70 V tomto ohledu je namístě připomenout, že volný pohyb osob je základní svobodou zakotvenou Smlouvou ES, jež je vyjádřena v zákazu množstevních omezení dovozu mezi členskými státy, jakož i veškerých opatření s rovnocenným účinkem, stanoveném v článku 28 ES.

71 Zákaz opatření s účinkem rovnocenným omezením uvedeným v článku 28 Smlouvy se vztahuje na veškerou právní úpravu členských států, která by mohla, ať přímo, nebo nepřímo, skutečně, nebo potenciálně, narušit obchod ve Společenství (viz zejména rozsudky ze dne 23. září 2003, Komise v. Dánsko, C-192/01, Recueil, s. I-9693, bod 39, a ze dne 2. prosince 2004, Komise v. Nizozemsko, C-41/02, Recueil, s. I-11375, bod 39 a uvedená judikatura).

72 Je namístě konstatovat, že taková vnitrostátní právní úprava, jako je úprava dotčená v původním řízení, je překážkou pro obchod ve Společenství.

73 Vyhláška ze dne 17. května 1990, která v podstatě umožňuje uvádět ve Francii do oběhu s označením šalotka pouze zeleninu založenou na vegetativním množení, totiž znemožňuje v tomto členském státu uvádění na trh pod označením šalotka osiv této zeleniny, jakož i výrobku, který je z nich vypěstován, pocházejícího z jiných členských států, což nutí výrobce zamýšlející uvádět tato osiva a výrobky na trh ve Francii k tomu, aby tak činili pod jiným označením.

74 Povinnost uložená výrobcům používat neznámá označení nebo označení méně ceněná spotřebitelem přitom může ztížit uvádění dotčených výrobků na trh, a v důsledku toho narušit obchod mezi členskými státy (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 16. ledna 2003, Komise v. Španělsko, C-12/00, Recueil, s. I-459, bod 82 a uvedená judikatura).

75 V tomto ohledu je namístě připomenout, že narušení obchodu ve Společenství vyplývající z rozdílnosti vnitrostátních právních ustanovení je přípustné, pokud je nezbytné pro vyhovění kategorickým požadavkům týkajícím se zejména ochrany spotřebitelů a pokud výše uvedená vnitrostátní právní ustanovení jsou přiměřená vzhledem ke sledovanému cíli, jehož by nebylo možné dosáhnout opatřeními méně omezujícími obchod v rámci Společenství.

76 V tomto kontextu Soudní dvůr již rozhodl, že je legitimní, aby členský stát dbal o správné informování spotřebitelů o výrobcích, které jsou jim nabízeny, a tak jim dával možnost provést na základě této informace jejich volbu. Členské státy mohou za účelem zajištění ochrany spotřebitelů zejména vyžadovat od dotčených osob úpravu označení potraviny, pokud výrobek nabízený pod určitým označením je s ohledem na své složení nebo výrobu tak odlišný od zboží všeobecně známého ve Společenství pod tímto označením, že jej nelze považovat za výrobek patřící do téže kategorie. Pokud však jde o méně významnou odlišnost, vhodná etiketa by měla postačovat pro podání nezbytných informací kupujícímu nebo spotřebiteli (výše uvedený rozsudek Komise v. Španělsko, body 84 až 86 a uvedená judikatura).

77 V projednávaném případě je nesporné, že rozdíly existující mezi tradičními šalotkami a šalotkami ze setby vyplývají především ze způsobu jejich množení. Kromě této odlišnosti se totiž oba druhy šalotky vyznačují značnou vnější podobností. Cíle sledovaného vyhláškou ze dne 17. května 1990, tedy ochrany spotřebitele, lze tak dosáhnout vhodnou etiketou upřesňující, že sporné šalotky jsou vypěstovány z osiva a nepocházejí z vegetativního množení.

78 Z toho tedy vyplývá, že etiketa obsahující nestranné a objektivní označení, jež informuje spotřebitele o tom, že šalotky vyvážené De Groot a Bejo jsou šalotkami ze setby, je dostačující pro zajištění vhodného informování spotřebitelů.

79 Za těchto podmínek nelze takovou povinnost, jako je povinnost uložená vyhláškou ze dne 17. května 1990 uvádět na trh pod označením „šalotka" pouze šalotku z vegetativního množení, považovat za odůvodněnou ve vztahu k článku 28 ES.

80 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že na otázky předkládajícího soudu je třeba odpovědět tak, že:

— směrnice 70/458 brání zápisu odrůd ambition a matador jako odrůd osiva do Společného katalogu do oddílu určeného pro šalotky;

— článek 28 ES brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je vyhláška ze dne 17. května 1990, která umožňuje uvádět na trh pod označením „šalotky" pouze zeleninu vypěstovanou vegetativním množením s vyloučením zeleniny vypěstované z osiv vyrobených a uváděných na trh pod tímtéž označením v jiných členských státech.

K nákladům řízení

81 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

Směrnice Rady 70/458/EHS ze dne 29. září 1970 o uvádění osiva zeleniny na trh, ve znění směrnice Rady 88/380/EHS ze dne 13. června 1988, brání zápisu odrůd ambition a matador jako odrůd osiva do Společného katalogu do oddílu určeného pro šalotky.

Článek 28 ES brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je vyhláška ze dne 17. května 1990 o obchodu s šalotkami, která umožňuje uvádět na trh pod označením „šalotky" pouze zeleninu vypěstovanou vegetativním množením, s vyloučením zeleniny vypěstované z osiv vyrobených a uváděných na trh pod tímtéž označením v jiných členských státech.

Podpisy.